

OBITELJSKO MIRENJE U PORTUGALU**Dobrovoljno sudjelovanje i potreba za odobrenjem sporazuma od strane suda ili matičnog ureda**

Mirenje je u Portugalu dobrovoljno. Stranke u obiteljskom sporu koji se odnosi na djecu ili bračne drugove mogu se dogovoriti da će primijeniti javno ili privatno obiteljsko mirenje. Stranke na mirenje može uputiti i sud, ali im ne može mirenje nametnuti bez njihove suglasnosti.

Pristup obiteljskom mirenju moguć je prije pokretanja sudskog postupka ili postupka u matičnom uredu (*Conservatória do Registo Civil*) ili nakon pokretanja postupka. **U svakom slučaju, sporazum o obiteljskim stvarima mora odobriti sud ili matični ured da bi bio izvršiv.** Zastupnici stranaka (ako ih ima) također mogu sudjelovati u mirenju i u praksi nekad i sudjeluju. U Zakonu br. 29/2013 od 19. travnja 2013. detaljno su opisana opća načela koja se primjenjuju na mirenje.

Mirenje u okviru sudskog postupka

Ako stranke pristupe **obiteljskom mirenju prije podnošenja tužbe** i ako je postignut sporazum, one bi **od matičnog ureda prema vlastitom izboru trebale zatražiti da odobri** sporazum. Takvim sporazumima mogu biti obuhvaćena pitanja koja se odnose na bračne partnere (npr. razvod, plaćanje uzdržavanja bračnim partnerima, obiteljski dom, zadržavanje prezimena bivšeg bračnog partnera) ili pitanja koja se odnose na djecu (npr. sporazum o roditeljskoj odgovornosti priložen sporazumu o razvodu ili sporazumu o plaćanju uzdržavanja punoljetnim potomcima). Ako se sporazum odnosi na roditeljsku odgovornost za maloljetnike, prije nego što ga matični ured može odobriti, Ured javnog tužitelja (*Ministério Público*) izdat će o njemu mišljenje.

Ako se obiteljsko mirenje održava prije pokretanja sudskog postupka i **ako mu je isključiva svrha dogovoriti se o roditeljskoj odgovornosti za maloljetnike** (bez priloženog sporazuma o razvodu ili zakonskoj rastavi), stranke će morati zatražiti od nadležnog suda da odobri sporazum.

Ako **se obiteljsko mirenje provodi dok je u tijeku sudski postupak**, postupak je sljedeći:

U sudskim postupcima o roditeljskoj odgovornosti (npr. skrbništvo, posjećivanje, uzdržavanje maloljetnika) održava se posebna tehnička faza rasprave i mirenja. Ako stranke ne postignu dogovor nakon što ih je sudac pozvao na sastanak, sudac odgađa razgovore za dva do tri mjeseca i stranke upućuje na jedan od sljedećih alternativnih mehanizama: mirenje, ako su stranke suglasne ili zatraže upućivanje, ili posebnu tehničku raspravu koju provode službe suda za tehničku potporu. Po isteku razdoblja odgođe razgovori ponovno počinju i, ako je s pomoću jedne od prethodno navedenih metoda postignut sporazum, sud ga razmatra i odobrava. Ako sporazum nije postignut, počinje suđenje.

U načelu je u parničnim postupcima, uključujući među bračnim partnerima (npr. razvod i zakonska rastava, plaćanje uzdržavanja bračnim partnerima i bivšim bračnim partnerima, dodjela obiteljskog doma, ako nema početnog sporazuma) člankom 273. Zakona o parničnom postupku (*Código de Processo Civil*) dopušteno sudu da odgodi postupak i uputi predmet na mirenje, osim ako se jedna od stranaka protivi upućivanju.

U skladu s člankom 272. stavkom 4. Zakona o parničnom postupku, stranke mogu zatražiti odgodu postupka i na temelju uzajamnog sporazuma na razdoblje od tri mjeseca te u tom razdoblju pokrenuti mirenje na vlastitu inicijativu.

Ako je mirenjem postignut sporazum dok su u prethodno opisanim slučajevima postupci u tijeku, stranke moraju **zatražiti da ga sud odobri**.

Postupci povezani s obiteljskim stvarima koji su u nadležnosti matičnog ureda moraju se pokrenuti na temelju prethodne suglasnosti objiju stranaka, a u protivnom su u nadležnosti suda. Iz tog razloga prije pokretanja postupka može biti koristan pristup mirenju na inicijativu stranaka. U članku 14. stavku 3. Zakona br. 272/2001 od 13. listopada 2001. navedeno je da bi matičar, nakon pokretanja postupka u matičnom uredu, trebao obavijestiti bračne drugove koji traže razvod braka o postojanju usluga mirenja. Tom odredbom dopušteno je strankama da pristupe mirenju radi pomirenja bračnih drugova ili preispitivanja sporazuma o roditeljskoj odgovornosti, koji je priložen sporazumu o razvodu braka, dok je u tijeku postupak za sporazumni razvod braka, ako je Ured javnog tužitelja podnio takav zahtjev.

Izbor javnog ili privatnog izmiritelja, trajanje i trošak mirenja

Općenito je pravilo da obiteljsko mirenje može trajati **najdulje tri mjeseca**, u skladu s člankom 272. stavkom 4. Zakona o parničnom postupku. Mirenje može trajati dulje samo u iznimnim i opravdanim slučajevima.

Ako stranke pristupe **privatnom mirenju**, morat će platiti naknadu izmiritelju. Taj iznos, pravila i raspored mirenja utvrđeni su u protokolu za mirenje koji su potpisale stranke i izmiritelj na početku mirenja. Ministarstvo pravosuđa vodi **popis** javnih i privatnih izmiritelja s kojeg stranke mogu odabrati privatnog izmiritelja.

Ako žele **javno mirenje**, stranke se trebaju obratiti **Uredu za alternativno rješavanje sporova** (*Gabinete de Resolução Alternativa de Conflitos*) Glavne uprave za pravosudnu politiku (*Direcção Geral da Política de Justiça*) i zatražiti sastanak prije mirenja. Sastanak se može zakazati telefonom (+351 808 26 2000) ili s pomoću **internetskog obrasca**. Tijekom sastanka prije mirenja potpisuje se protokol o mirenju između stranaka i izmiritelja. Utvrđuje se vremensko razdoblje, raspored sastanaka i objašnjavaju postupovna pravila.

Trošak javnog obiteljskog mirenja iznosi 50 EUR za svaku stranku, neovisno o broju zakazanih sastanaka. Taj iznos od 50 EUR plaća svaka stranka na početku javnog mirenja. Stranke ne plaćaju naknade izmiritelja koji su u javnom sustavu. Njih plaća Glavna uprava za pravosudnu politiku prema propisanim tarifama.

Sastanci u okviru javnog mirenja mogu se održavati u prostorijama Glavne uprave za pravosudnu politiku ili u prostorijama u općini u kojoj stranka ima prebivalište.

U postupku javnog mirenja stranke mogu izabrati izmiritelja s popisa odabranih javnih izmiritelja. Ako one to ne učine, Ured za alternativno rješavanje sporova Glavne uprave za pravosudnu politiku imenovat će jednog od izmiritelja s popisa javnih izmiritelja uzimajući u obzir blizinu mjestu prebivališta stranaka. To se imenovanje u načelu obavlja elektroničkim putem.

Ako stranke imaju pravo na **pravnu pomoć**, njome se može pokriti trošak mirenja.

Prekogranično mirenje i zajedničko mirenje

U slučaju **prekograničnog spora**, kad nisu mogući sastanci uživo, mirenje se može održati putem videokonferencije.

U Portugalu se **izmiritelji iz drugih država članica** mogu registrirati kako bi bili uvršteni na popis obiteljskih izmiritelja koji vodi Ministarstvo pravosuđa (koji uključuje javne i privatne izmiritelje) i mogu biti odabrani za popis javnih obiteljskih izmiritelja (na temelju javnog natječaja). To će u oba slučaja biti pod istim uvjetima koji se primjenjuju na nacionalne izmiritelje.

U Portugalu je **dopušteno zajedničko mirenje** u javnom i privatnom sustavu mirenja. Zajedničko mirenje može se održati samo na temelju izbora stranaka ili na prijedlog izmiritelja, ako on smatra da je to najbolji pristup u određenom slučaju.

Korisne poveznice / primjenjivi propisi

Posjetite internetske stranice [DGPJ](#) za poveznice na:

nacionalne propise o mirenju: [Zakon br. 29/2013 od 19. travnja 2013. \(Zakon o mirenju\)](#)

[popis javnih i privatnih obiteljskih izmiritelja](#)

opće informacije o obiteljskom mirenju.

Zahtjevi za javno mirenje podnose se pozivom na (+ 351) 808262000 ili s pomoću [internetskog obrasca](#).

Saznajte koliko košta javno mirenje na sljedećoj poveznici:

[Pedir mediação familiar | Justiça.gov.pt \(justica.gov.pt\)](#)

Cijene privatnog mirenja mogu se razlikovati od onih navedenih za javno mirenje.

Završna napomena

Informacije u ovom informativnom članku opće su naravi i nisu iscrpne. Nisu obvezujuće za kontaktnu točku, Europsku pravosudnu mrežu u građanskim i trgovačkim stvarima ili sudove ili bilo koje druge osobe. One ne isključuju potrebu za provjerom mjerodavnog zakonodavstva.

Posljednji put ažurirano: 20/12/2023

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJNI-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.